

- reportasjeleder Berit Aalborg
- samfunn@vl.no
- flere nyheter på vl.no/samfunn

samfunn

Tirsdag morgen gikk det et jordras i Moi i Rogaland. To hus ble skadet og fremdeles er sju hus evakuert.

Foto: NTB scanpix

BEBOERE FÅR IKKE FLYTTE TILBAKE

Geologer var på plass i Moi i Rogaland for å undersøke området der det gikk et jordras tirsdag morgen. I samråd med kommunen har geologene bestemt at det må bygges en solid fangvoll før noen får flytte tilbake. Det vil ta minimum to uker å bygge vollen, og arbeidet vil starte umiddelbart, skriver Stavanger Aftenblad. Sju hus er fremdeles evakuert. To hus ble skadet av massene, men ingen personer ble skadet i raset. ©NTB

Kritiske til universitetenes olje

Turid Sylte

turid.sylte@vl.no

22 310 380

Norske universiteter satser fortsatt tungt på oljeforskning. Det er lite smart og tvilsom forskningsetikk, mener professor.

Statoil har ifølge Dagens Næringsliv nylig signert avtaler som gir forsknings- og utdanningsinstitusjoner 422,5 millioner kroner de neste fem årene.

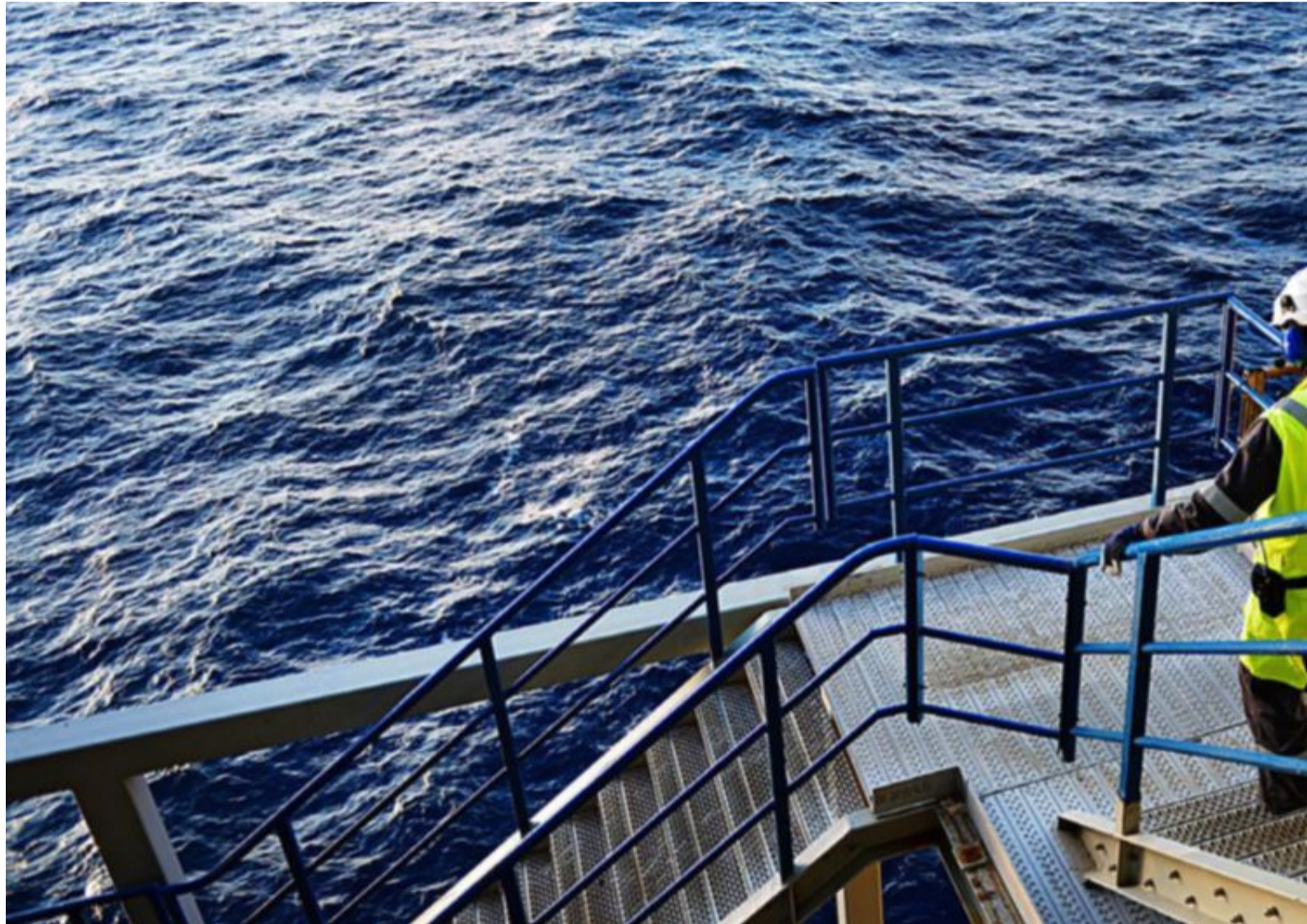
– Jeg stiller spørsmål ved om det er så smart for norske forskningsinstitusjoner å satse såpass mye på å bidra til økt oljeutvinning, sier Peter M. Haugan, professor ved Geofysisk institutt ved Universitetet i Bergen.

Se framover. I Bergen ble det debatt om de 55 millionene som Universitetet i Bergen har takket ja til gjennom en femårig avtale med Statoil. Haugan er kritisk til avtalen fordi han mener det er lite smart at universitetene forsker på å forlenge oljealderen. De burde heller styre mot det som er de store målene om ti år, og så kan industrien ta seg av forskningen på eksisterende energiløsninger, mener han.

Professoren synes også at avtalen er dårlig forskningsetikk. Han viser til at prinsippet om å være føre-var har bred støtte i samfunnet, og mener at det rimer dårlig med å øke oljeutvinningen, siden utslipp fra fossil energi varmer opp kloden.

– Det er ikke så rart at et selskap ønsker å lage sånne avtaler. Men jeg er ikke så sikker på om de som inngår avtalen på den andre siden har tenkt grundig nok gjennom om dette er riktig å satse på langsiktig, sier Haugan.

Vil ha grønn forskning. Leder for Studentparlamentet ved Universitetet i Oslo, Gabrielle LeGrand Gjerdset, er også kritisk.

Professor Peter N. Haugan er ved Geofysisk institutt ved Universitetet i Bergen mener Norge burde satse på energi fra vind til havs.

Rektor ved Universitetet i Bergen, Dag Rune Olsen, er fornøyd med Statoil-avtalen som gir universitetet 55 millioner kroner.

Norske forskere trenger ikke forske mer på oljeutvinning. Det kan oljeindustrien gjøre selv, mener professor ved Geofysisk institutt ved Universitetet i Bergen, Peter M. Haugan.

Foto: Statoil

kritisk holdning fra universitetene.

– Jeg mener at universitetene har et ansvar for å bidra til å løse den største utfordringen verden har nå, og det er klimautfordringen. Å binde opp våre forskere til Statoils forskning, er ikke med på å løse klimautfordringen, sier han.

Studentparlamentet vedtok i 2012 å jobbe for at Universitetet i Oslo skulle fase ut all forskning som øker eller forlenger petroleumsutvinning. I fjor ble det omkamp, og nå har Studentparlamentet som mål at grønn forskning alltid skal prioriteres. – Grønn forskning havner alltid bakerst, fordi de store pengeinteressene ikke er der, sier Gjerdset.

Professor Peter N. Haugan mener at universitetene burde

være mer kritiske, ikke bare til private midler, men også offentlige.

– Jeg synes ikke at norske universiteter har vært spesielt flinke til å være kritiske når det gjelder dette petroleumsregimet som vi er i, sier han.

Haugan understreker at han ikke kjenner avtalene som er inngått i detalj, men at det er kjent at avtalen som er gjort med Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU), skal bidra til økt utvinning fra midtnorsk sokkel.

Forsvarer avtalen. Rektor ved Universitetet i Bergen, Dag Rune Olsen, understreker at han er helt enig i at klimagassutslippene må ned. Men han mener at det å erstatte kull med gass kan være et bidrag.

– Jeg mener ikke at det er uetisk å forske på ting som kan lede til utnyttelse av fossile brensler, sier Olsen.

Han er enig med Haugan i at det blir viktig framover å forske på fornybar energi, og viser til at Universitetet i Bergen satser på geotermisk energi. Rektoren understreker også at avtalen med Statoil har fire deler. Mens to dreier seg om fossil energi, handler to om fornybar energi og energiomstilling.

– Vi trenger penger til å finansiere forskningen vår. Men jeg mener at vi også med denne avtalen satser på forskning og kompetanse som våre forskere har bygget opp over år.

Olsen har merket seg at regjeringen har nevnt et fornybarfond, og mener at det ville vært en god idé.

NESTEN 70.000 LAKS PÅ RØMMEN

■ 68.000 laks rømte fra et anlegg i Bømlo kommune i starten av desember. Oppdrettselskapet har så langt ingen forklaring på hvordan det har skjedd. I en pressemelding opplyser Norway Royal Salmon (NRS) at det kun er fanget 347 fisk etter lakserømmingen. En telling 20. desember viste at det mangler 68.009 laks. ©NTB

NHO: FOR MANGE STUDIETILBUD

■ Studietilbudet i Norge er for stort, mener NHO-sjef **Kristin Skogen Lund**. Hun vil heller at utdanningsinstitusjonene spesialisere seg fremfor å prøve å tilby alt som finnes. Hun viser til at det for eksempel er 20 institusjoner som tilbyr lærerutdanning, men mener nivået kanskje burde være sju, slik som i Finland. NHO-sjefen får støtte fra Norges Studentorganisasjon (NSO), som mener det er stort behov for arbeidsdeling mellom institusjonene. ©NTB

61 OMKOM I BRANNER I NORGE I FJOR

■ 61 personer mistet livet i branner her i landet i 2013. Det er en økning på over 50 prosent fra året før da bare 40 personer omkom. Blant de døde var 38 menn og 23 kvinner. Det er alltid flest menn som omkommer i branner, enkelte år dobbelt så mange. Det viser tall fra Norsk brannvernforening. En kartlegging av 225 dødsbranner i perioden 1993 til 2008, viser at nær halvparten, 47 prosent, av alle omkomne var påvirket av alkohol. ©NTB

En leilighet i Thor Olsens gate i Oslo tok fyr i sommer.

Foto: NTB scanpix

forskning

Vil ha farts-sperrer

Trygg Trafikk ønsker seg farts-sperrer i bilene, flere fartskontroller og lavere hastighet på veiene i norske byer for å få ned veksten i antall dødsulykker.

I 2013 døde 190 personer i veitrafikken. Det er en økning på 31 prosent siden 2012. (se egen grafikk)

– Siden 2009 har vi opplevd en årlig nedgang i antall omkomne på veiene. I 2012 hadde Norge lavest antall omkomne i trafikken i Norden, etter befolkningstall. Denne trenden er nå snudd, sier direktør Jan Johansen i Trygg Trafikk.

30 km/t. Han trekker fram flere tiltak som vil kunne bidra til å redusere ulykkene:

- Fartsgrense på 30 km/t i alle byer og tettsteder.
- Styrking av Utrykningspolitiet.
- Avgiftskutt som bidrar til raskere innføring av ny sikkerhetsteknologi i bilene – som fartssperre, atferdsregistrator, bilbeltepåminner og alkoholås.
- Raskere utbygging av midt-rekkverk og rydding av farlig sideterreng på ulykkesutsatte veier.

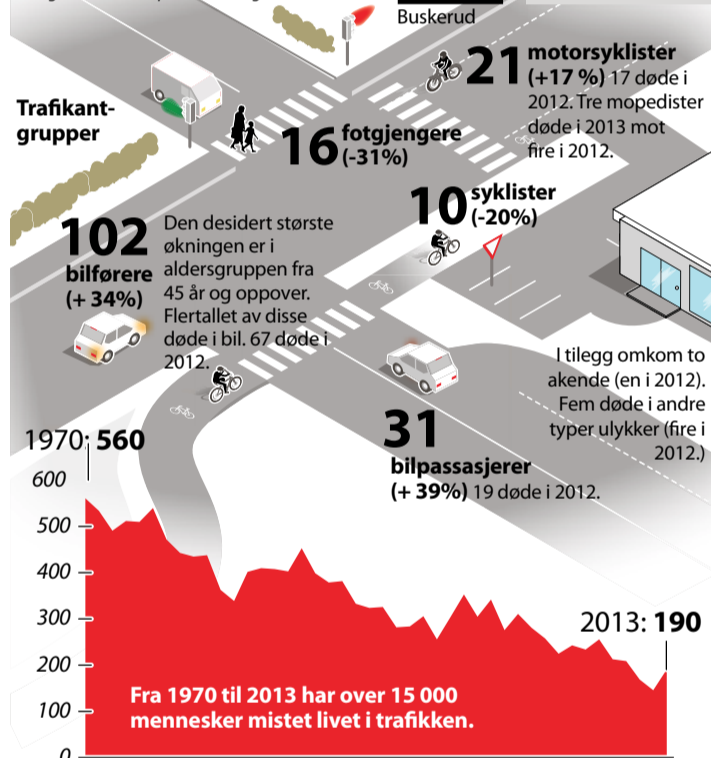
190 døde i trafikken

24 % flere døde i trafikken i 2013 sammenlignet med 2012. Det store flertallet er menn, bare 52 av 190 døde var kvinner.

Flere trafikkdøde*

	2013	2012
Finnmark	6	0
Nord-Trønd.	11	2
Sogn og Fj.	12	4
Møre og R.	13	6
Buskerud	19	9
Sør-Trønd.	9	6
Rogaland	19	13
Nordland	12	9
Oppland	10	8
Vestfold	6	5
Østfold	7	6
Telemark	8	7

* Rangert etter størst prosentøkning.

KILDE: tryggtrafikk.no/ssb.no

nyhetsgrafikk.no

SØK NÅ.

Solid bibelundervisning
Livsnært fellesskap
Opplev

Nord-Norge og Russland,
 Mongolia eller Bolivia

Søk nå! Førsteopptak 1. februar

FJELLHEIMBibelskole

www.fjellheimbibelskole.no

www.fjellheimbibelskole.no